

Анцібор І. М.*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРНЕТ-МЕРЕЖІ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

У статті розглянуто доцільність використання на уроках історії сегментів Інтернет мережі, розкрито ефективність таких занять для підвищення якості знань студентів.

Інтеграція України у світовий простір вимагає постійного пошуку ефективних шляхів підвищення якості освітніх послуг, упровадження інноваційних педагогічних прийомів, гнучкого реагування на всі процеси, що відбуваються в нашій державі та світі.

Сучасність вимагає від випускників вищих навчальних закладів не лише глибоких теоретичних знань, отриманих у навчальному закладі, а й здатності самостійно їх знаходити, аналізувати та застосовувати в нестандартних життєвих ситуаціях.

В умовах стрімкого розвитку інформаційних технологій, мережі Інтернет проблема добору й використання ресурсів стає надзвичайно актуальною. Тому перед викладачем історії постає дуже важливе завдання – навчити студентів працювати з інформацією, тим самим підвищуючи якість їхніх знань. Саме на це спрямовані уроки з медіа-грамотності, які вже давно стали частиною освітніх програм у США, Великій Британії, Німеччині, Австралії. До цього руху приєднується й Україна. Так, у 2010 році Національною академією педагогічних наук України було ухвалено Концепцію з впровадження медіа-освіти в Україні [5], а у проекті Концепції розвитку освіти України на 2015-2025 роки [6] винесено на обговорення питання забезпечення всіх навчальних закладів до 2020 року широкодіагновим Інтернетом.

Використання мережі Інтернет на уроках історії на сучасному етапі є досить актуальним питанням, на жаль, не цілком методично забезпеченим. Всесвітня павутина – це джерело додаткової інформації, використовуючи яке, можна зробити процес навчання більш ефективним та цікавим, сформувати гармонійно розвинуту особистість, яка орієнтується в інформаційному просторі та володіє інформаційною культурою.

Метою статті є окреслення доцільності використання сегментів Інтернет-мережі на уроках історії, їх інформаційного наповнення та проблематики.

Нашу добу неадаремно називають інформаційною. Молоді люди майже не уявляють свого життя без приладів, за допомогою яких вони мають доступ до Інтернет-мережі, інших медіа-продуктів, оскільки це звільняє їх від рутинної роботи, спрощує пошук та отримання даних. Інформацію, яку їхні батьки здобували, годинами просиджуючи в бібліотеці, сучасні

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

студенти мають можливість одержати майже миттєво.

Оскільки медіа-культура утвердилася практично в усіх галузях людського життя, зокрема й в освітньому просторі, викладачеві надається можливість підвищити якість уроку історії, використовуючи багатогранний світ Інтернету та медійності.

З цією метою викладач може використовувати комп'ютери, планшети, інтерактивні дошки, якщо ними оснащено аудиторію. Але не слід забувати, що заняття з історії – це не нагромадження знань, а пошукова діяльність, спрямована на формування вмінь і навичок щодо орієнтації в інформаційному просторі [4]. Адже студент, зайшовши до всевітньої «павутини», занурюється в нову реальність і може забути про первинну мету свого візиту. Тому викладач перш за все повинен навчити своїх вихованців при використанні Інтернет- мережі зосереджуватися на основних цілях.

Іншим підводним каменем може стати неякісний продукт, яким заповнено Інтернет-простір. Тому таким заняттям має передувати якісна, скрупульозна підготовка викладача, котрий повинен переглянути сайти, до яких він радить звертатися студентам.

Викладач особисто або за допомогою інженера з обчислювальної техніки має перевірити підготовленість комп'ютерної системи аудиторії на предмет блокування небажаних контентів – порнографічних сайтів, відео, фото зі сценами насильства, пропагандою тероризму, наркоманії. Крім цього, викладач має навчити вихованців орієнтуватися в інформаційному просторі та відсіювати неякісний матеріал, з яким вони можуть зіткнутися під час самостійного пошуку інформації, адже існують ще й комунікативні ризики, такі як кібербулінг, кібергрумінг [2].

На сучасному етапі визначення пріоритетів викладач історії передбачає широкий пошук нових підходів, педагогічних технологій, адекватних динаміці розвитку суспільства, нових інформаційних технологій. Йому на допомогу приходять такі Інтернет-ресурси, як віртуальні музеї та експозиції. Наприклад, під час вивчення давньої історії викладач за допомогою комп'ютера та інтерактивної дошки може звернутися до музею трипільської культури «Древня Арата – Україна» (<http://incognita.day.kiev.ua/museums/trypillia/>), присвяченого одній із найдавніших землеробських культур, що існувала на теренах України.

Віртуально мандруючи залами музею, розглядаючи зі студентами кераміку трипільської культури, макети жител, викладач дає змогу своїм вихованцям уявити побут народу, який проживав на території нашої держави. Отже, відбувається процес взаємодії викладача та студентів, що дозволяє розвинути уяву молодих людей, підвищити рівень їх культурних надбань.

Для сучасної людини характерним є потяг до візуального сприйняття інформації. Саме цю потребу викладачеві пропонується задовольнити, відвідавши зі студентами віртуальний тур давнім Херсонесом (http://www.chersonesos.crimea.com/ht_ht.html).

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

Крім цього, викладач має можливість проконтролювати знання з теми «Античні міста-держави північного Причорномор'я», запропонувавши студентам провести його панорамами міста. При цьому звуковий супровід, представлений на сайті, має бути відключеним. Тим самим набуваються навички просторової уяви та орієнтації в Інтернет-сегменті.

Також можна відвідати державний історико-культурний заповідник «Поле Полтавської битви» (<http://incognita.day.kiev.ua/museums/poltbattle/>). Матеріали, представлені в експозиційних залах заповідника та аудіосупровід, представлений на сайті, придуть на допомогу викладачеві у висвітленні подій 300-річної давнини без зайвої політизації. Отже, така екскурсія може стати в нагоді при вивченні історії козацтва, допомогти розвинути у студентів схильність до аналізу історичних подій та їх наслідків.

Віртуальний екскурс палацом останнього гетьмана українського козацтва Кирила Григоровича Розумовського в м. Батурині (<http://incognita.day.kiev.ua/museums/rozum/>) допоможе студентам зануритися в атмосферу XVIII століття. Викладач може визначити завдання, використовуючи матеріали музею, проаналізувати культурні традиції української архітектури, живопису, музики, дати визначення терміну «Квартети Розумовського», активуючи тим самим пошукову діяльність у студентів.

На сайті «Музею гетьманства» представлено багато портретів та гравюр (<http://incognita.day.kiev.ua/museums/hetmanstva/>). Тому, висвітлюючи проблеми державотворення в Україні, викладач може запропонувати студентам надати оцінку діяльності видатних діячів України, тим самим перевіривши їх знання з минулих тем.

Унікальні експонати Національного музею «Чорнобиль» (<http://chornobylmuseum.kiev.ua/uk/virtual-tour/>) мають допомогти молодим людям, які народилися вже після катастрофи, усвідомити масштаби чорнобильської аварії через долі тисяч учасників, свідків і жертв, змусити замислитися про найбільші проблеми сьогодення.

Вищезгадані сайти – маленька частка українського музейного Інтернет-простору, яка своєю емоційною наповненістю може прийти на допомогу викладачеві у підтримці інтересу студентів до історії, наочно продемонструвати багатогранність української історії, що є дуже важливим завданням на сучасному етапі нашої держави.

Одним із сегментів Інтернет мережі є YouTube. Але, використання на уроці історії відео з даного відеохостингу потребує скрупульозної попередньої роботи викладача, оскільки не всі відеоролики можна демонструвати вихованцям повністю [1; 3]. Деякі не відповідають повною мірою темі уроку і необхідно показати лише частинку ролику, або тривалість деяких перевищує 10 хвилин, що може привести до втрати інтересу до уроку. Тому викладачеві пропонується у процесі підготовки

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

завантажити такий продукт із мережі та опрацювати його на власному комп'ютері. А саме, зробити нарізку необхідних частин відеофільму або відеоролику, які відповідатимуть цілям та завданням заняття.

Виключенням може бути проект, створений компанією Star Media, «Анімована історія України» (<https://www.youtube.com/watch?v=fr-BgY0DPsQ&list=PLhuA9d7RIOdZGK7bsr6UgAJMUAeIjYHYG>). У 3–5-хвилинних роликах охоплено період історії від початків цивілізації до смерті Богдана Хмельницького, а виклад матеріалу здійснюється в науково-популярній формі. Інформаційне наповнення цього сегменту Інтернет простору дуже насичене, і може допомогти викладачеві за досить короткий час візуалізувати історію нашої держави. При цьому можна провести зі студентами гру з взаємоперевірки засвоєного матеріалу, а викладач має прокоментувати результати навчального заняття. Задача останнього – правильно організувати процес отримання інформації, розподіливши матеріал за темами.

Отже, за допомогою відеохостингу YouTube педагог може зацікавити своїх учнів, активізувати їх діяльність, сформувати в них наочно-образне мислення.

Новітні інформаційні технології дають можливість підвищити ефективність уроку історії, створити такі умови, за яких усі учні залучаються до активної творчої навчальної діяльності, процесу самонавчання, учаться співпрацювати, критично мислити, аналізувати, висловлювати й відстоювати власні думки та ідеї.

Інформаційно-комунікативні технології розширюють можливості діагностики рівня засвоєння історичної інформації, допомагають розвивати здібності молодих людей до самооцінювання. Для цих цілей учитель може використовувати Інтернет-ресурси, де в режимі on-line учні мають змогу пройти тести з історії України. Це можуть бути сайти Освіта.ua (<http://zno.osvita.ua/ukraine-history/>), Львівський регіональний центр оцінювання якості освіти (<http://zno-ua.net/test/history-ukr/51/>), на яких розміщено тести зовнішнього незалежного оцінювання, або інші.

Зробити тестування наочним допоможе інтерактивна дошка. У даному випадку викладач використовуватиме дошку в якості екрану, виводячи на неї інформацію з Інтернет-ресурсів. Цей підхід може допомогти об'єднати студентів. Так, коли один з них проходить тест біля дошки, інші можуть відповідати на місцях. Після закінчення роботи молоді люди звіряють свої відповіді та разом виправляють помилки. Якщо правильну відповідь не було обрано, то є можливість знайти інформацію прямо на уроці, звернувшись до Інтернет-мережі. Учитель має направляти своїх вихованців у пошуковій діяльності, заповнюючи тим самим прогалини в їхніх знаннях.

Проходження on-line тестів стимулює пізнавальний інтерес до історії, надає навчальній роботі проблемного, творчого,

ОСВІТА ВПРОДОВЖ ЖИТТЯ

дослідницького характеру, сприяє, залежно від цілей уроку, індивідуалізації або навпаки згуртуванню студентського колективу.

Викладач має пам'ятати, що усі вищеназвані навчальні проекти мають лише доповнювати існуючі традиційні форми навчання, і не повинні їх повністю замінити.

Сьогоднішня диктує нові стандарти освіти. Оснащення кабінету сучасним мультимедійним устаткуванням створює основу для використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі. Звичайно, не всі освітні заклади можуть похвалитися кабінетом історії, обладнаним сучасними приладами, або деякі за браком коштів не можуть дозволити собі підключення до Інтернет-мережі. Таким чином, якщо застосування всесвітньої павутини на уроці буде добре продуманим, заняття стане образним, наочним, цікавими, допоможе більш глибокому засвоєнню студентами навчального матеріалу.

Отже, уміле використання деяких сегментів Інтернет-мережі позитивно впливатиме на поглиблення знань з історії, на формування інтересів і естетичних смаків, сприятиме підвищенню якості знань, активізації дослідницької діяльності студентів, їх творчої активності.

Література:

1. Дем'яненко В. М. Методичні рекомендації щодо добору і застосування електронних засобів та ресурсів навчального призначення / В.М. Дем'яненко, Г.П.Лаврентьєва, М.П. Шишкіна // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2013. – № 1. – С.44–48.
2. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ : Центр вільної преси, 2012. – 352 с.
3. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В. Ф. Іванов, О. В. Волошенюк; за науковою редакцією В. В. Різуна. – Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2013. – 447 с.
4. Бербега О. В. Безпеки та ризики, з якими діти можуть зіштовхнутися в мережі Інтернет [електронний ресурс] / О. В. Бербега. – Режим доступу : <http://konf.koipro.kr.ua/blogs/index.php/blog2/title-54>. – Назва з екрану.
5. Концепція впровадження медіа-освіти в Україні [Електронний ресурс]. –Режим доступу : http://www.ispp.org.ua/news_44.htm. – Назва з екрану.
6. Проект Концепції розвитку освіти до 2025 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://osvita.ua/news/43501/>. – Назва з екрану.